

Handläggare
Marleine Daviell
Telefon: 08-508 286 56

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2021-08-26

Motion om integrationsplikt för nyanlända

Svar på remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad Dnr KS
2021/328

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Peter Wallmark (SD) har i en motion daterad 1 februari 2021 önskat att Socialförvaltningen tar fram ett förslag på en integrationsplikt för nyanlända. Detta mot bakgrund av att motionären anser att nyanlända tillåts att leva i Sverige på andras bekostnad utan motkrav att lära sig det svenska språket eller följa lagar.

Förvaltningen har ett befintligt arbete med integration för nyanlända, där det som efterfrågas i motionen i stor utsträckning redan utförs med fördelat ansvar mellan kommun och Arbetsförmedlingen. Vidare finns både utbildningsplikt sedan januari 2018 och språkplikt som trätt i kraft den 1 april 2021. Förvaltningen anser därför inte att det är aktuellt att införa en integrationsplikt.

Bakgrund

Motion (2021/328) om integrationsplikt för nyanlända, skriven av Peter Wallmark (SD), har remitterats av Kommunstyrelsen till Skärholmens stadsdelsnämnd. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Arbetsmarknadsnämnden, Socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Remissvar ska ha inkommit till Kommunstyrelsen senast den 7 september 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Ärendet

Peter Wallmark (SD) har lämnat in en motion avseende integrationsplikt för nyanlända med önskemål om att Socialförvaltningen tar fram ett förslag på hur en integrationsplikt för nyanlända kan utformas. I motionen framkommer att Peter Wallmark (SD) anser att integrationen brister samt att orsaken kan härledas till avsaknad av krav på nyanländas integration och deras skyldigheter. Peter Wallmark (SD) har identifierat faktorer som han menar är orsak till att integrationen brister och resulterar i utanförskap och arbetslöshet. Framförallt lyfts SFI-undervisning utan krav på att lära sig det svenska språket samt obegränsad tillgång till tolk i motionen. Sverigedemokraternas förslag handlar om att nyanlända individer ska acceptera en plan som reglerar positiv utveckling i SFI-utbildningen för att uppnå anställningsbarhet. Sverigedemokraterna föreslår vidare att ett prov ska utföras i syfte att säkerställa att varje individ förstår att svensk lag står över andra lagsystem, såväl religiösa som sekulära.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det redan finns ett gediget arbete kring etablering av nyanlända. Förvaltningen anser vidare att införandet av ytterligare en plikt inte är lösningen för att säkerställa att individer kan tillgodogöra sig en utbildning eller kunskap. Därmed menar förvaltningen att det inte är aktuellt med att utforma en integrationsplikt.

I Stockholms stad finns ett pågående arbete med integration för nyanlända som utförs med fördelat ansvar mellan kommun och Arbetsförmedlingen. Av kommunfullmäktiges budget för 2021 framgår att arbetsmarknadsnämnden ska prioritera insatser som skapar förutsättningar för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället. I februari 2021 fattade arbetsmarknadsnämnden beslut om inrättandet av etableringscentrum. Verksamhetens syfte är att erbjuda kommunanvisade och egenbosatta nyanlända samt deras anhöriga en väg in, ett sammanhållet och likställt bemötande och en sammanhållen plan för sin etablering. Den övergripande målsättningen med etableringscentrum är att förkorta etableringstiden genom att samla och stärka stadens resurser och kompetenser inom det initiala mottagandet samt stärka samverkan inom staden, med statliga myndigheter och civila samhället kring målgruppen nyanlända. Stadens etableringscentrum ska bidra till en väg in för nyanlända genom att erbjuda ett tidigt, förebyggande och sammanhållet stöd i syfte att öka nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Etableringscentrum ska även

stärka samverkan med nationella myndigheter för ett bättre mottagande.

Stadsdelsnämnderna har enligt budget 2021 i uppdrag att, med stöd av etableringscentrum, samverka både inom staden och externt med näringsliv och civilsamhälle för att nyanlända snabbt ska etableras på arbetsmarknaden. Även socialnämnden har i budget 2021 fått i uppdrag att samverka med arbetsmarknadsnämnden kring etableringscentrum. Staden erbjuder via stadsdelarna ”vägen in i samhället” genom bland annat SFI-undervisning, samhällsvägledning- och orientering, kostnadsfria föreningsaktiviteter samt tillfälliga boendelösningar. Samarbeten och samverkan sker internt och externt och exempelvis finns ett samarbete mellan jobbtorg, SHIS och stadsdelsförvaltningarna avseende bostadsvägledning för nyanlända. Syftet är att bostadsvägledningen ska bidra till att nyanlända genom information skapar en förståelse för hur bostadsmarknaden i Stockholm fungerar, får verktyg att hitta ett eget stadigvarande boende samt att det ligger i deras eget ansvar att få en egen bostad.

Utöver kommunens ansvar och samverkan har Arbetsförmedlingen ansvar för nyanländs integration. Arbetsförmedlingen ansvarar för och arbetar med etableringsprogrammet för nyanlända, ett program om 24 månader. Kommunen kompletterar även Arbetsförmedlingens arbete och stöttar nyanlända i vägen till ett arbete och egen försörjning via Jobbtorg.

Genomgående i allt arbete med nyanlända upprättas olika former av handlingsplaner för den enskilde där motprestationer regleras och följs upp av respektive instans. Motkrav är alltid individuellt utformade med ett undantag, kravet att alla nyanlända ska följa etableringsprogrammet via Arbetsförmedlingen för rätten till kompletterande försörjningsstöd från förvaltningen.

Den 1 januari 2018 infördes en utbildningsplikt för nyanlända inom etableringsprogrammet i syfte att stärka nyanländas etablering. Utbildningsplikten regleras i SFS 2017:820 och kan vid det fall den inte fullgjorts leda till indragen ersättning för den nyanlända. Vidare har en lagändring avseende språkplikt, som regleras i 4 kap. 1§ Socialtjänstlagen, trätt i kraft den 1 april 2021. Genom denna lagändring har motkrav utökats för rätten till försörjningsstöd. Den ändrade lagen 4 kap. 1§ SoL lyder numera:

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning för socialtjänst och fritid

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till

arbetsmarknadens förfogande, i vilket ingår att vid behov delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola.

Dessförinnan ytterligare plikter införs anser förvaltningen att det är lämpligt att följa upp effekterna av de nyligen införda plikterna.

Jämställdhetsanalys

Området för integration är inget undantag vad det gäller jämställdhet och speglar det övriga samhället gällande könsskillnaderna, därutöver i större omfattning. År 2018 konstaterades det av Riksrevision och regeringen (Skr. 2018/19:97) att utrikes födda kvinnors deltagande på arbetsmarknaden var väsentligt lägre än både inrikes födda kvinnors samt utrikes och inrikes födda mäns. Förvaltningen vill lyfta vikten av det fortsatta arbetet med likvärdig integration oavsett kön.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Anna Toll
Avdelningschef

Bilagor

1. Följebrev
2. Motion (2021/328) om integrationsplikt för nyanlända

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-07-30
Anna Toll, Avdelningschef	2021-07-29